

Būvniecības valsts kontroles birojs

**Būvniecības valsts kontroles biroja viedoklis par
“Būvniecības nozares ekonomisko veselību” pamatojoties uz
Valsts ieņēmumu dienesta veikto tirgus izpēti par būvniecības nozari**

1. Inženierbūvju būvniecība ir labāk piemērota juridiskajām personām nekā ēku vai specializēto būvdarbu joma. Inženierbūvju būvniecībā tikai 9% pakalpojumu sniedzēji ir fiziskas personas, kamēr ēku sektorā tādi ir 33%, bet specializētos būvdarbos pat 40% (1.tab.)
2. Nodokļu slogs fiziskajai personai kopumā ir lielāks nekā juridiskajai personai (2.piel.).
3. Inženierbūvju nozarē strādā mazāk kā 7% no kopējiem nodokļu maksātājiem būvniecībā, tomēr tā ienes 54,2 % no kopējiem nozares nodokļiem (1. un 4.tab.).
4. Vienlaikus inženierbūvju joma nodokļu maksātāju nodokļu pārskatu iesniegšanas disciplīna 2015.gada desmit mēnešos ir būtiski labāka nekā kopumā nozarē un valstī (3.tab.).
5. Būvniecības nozares uzņēmumu komerciālā rentabilitāte pastāvīgi turpina sarukt katru gadu jau no 2011.gada (4. att.).
6. Nozarē lielākā daļa (63,1 %) darba devēju 2015.gada astoņos mēnešos nodarbināja no viena līdz pieciem darba ņēmējiem, kas korelē arī ar mikrouzņēmuma nodokļa pastāvīgu pieaugumu. Pie tam mikrouzņēmumu skaits turpina pieaugt inženierbūvniecībā un ēku būvniecībā (1.att., 2.att. un 17.att).
7. 2015.gada astoņos mēnešos vidējie mēneša ienākumi nozarē nodarbinātajiem palielinājās par 8,1 % (vidēji valstī – palielinājās par 7,0 %) salīdzinot ar 2014.gada attiecīgo periodu. Nodarbināto ienākumu pieaugums ir vērojams visās būvniecības apakšnozarēs (14.tab.).
8. Būvniecībā nodarbināto skaita pieaugums 2015.gadā nekādi neietekmē nostrādāto stundu skaitu mēnesī, kas rada jautājumu par reālo procesu efektivitāti vai uzskaiti (9.att. un 14.att.).
9. Specializētajās būvdarbu apakšnozarēs joprojām ir saglabājusies visaugstākā sadarbība ar fiktīvajiem uzņēmumiem (6.tab.).
10. Ēku būvniecības apakšnozarēs uzņēmumiem nākas saskarties ar vislielāko debitoru apjomu, savukārt vismazākais debitoru apjoms ir uzņēmumiem, kas darbojas specializētajā būvdarbu apakšnozarē. Lielais debitoru apjoms iespējams izvirza arī ēku būvniekus budžeta maksājumu parādnieku galvgalī, salīdzinot visas 3 būvniecības apakšnozares (9.-13.piel.).
11. Vairāk kā pusi no būvniecības nozares kopējiem ilgtermiņa ieguldījumiem ir veikuši uzņēmumi, kas darbojas inženierbūvniecības apakšnozarē (9.-12. piel.).